

BURGERVOORSTEL

1.000 Buurtbanen

voor 1.000 werkzoekenden in de gemeente Utrecht

Help de bijstandsuitkeringen de wereld uit; om te beginnen uit Utrecht. Daarom willen we dat 1.000 langdurig werkzoekenden kunnen starten in een buurtbaan. Bijvoorbeeld bij een buurtorganisatie. Zo kunnen 1.000 Utrechters betaald aan het werk, worden buurtorganisaties sterker en buurten prettiger.

Wij kiesgerechtigde Utrechters die wonen in de gemeente Utrecht constateren

- ✓ dat Utrecht meer dan 20.000 werkzoekenden telt, waarvan zeker 6.000 al langer dan 1 jaar betaald werk zoeken en door corona worden dit er nog veel meer;
- ✓ dat veel van deze werkzoekenden vaak al enkele uren per week zinvol onbetaald (vrijwilligers)werk doen bij een maatschappelijke (buurt)organisatie;
- ✓ dat deze organisaties nog veel meer zinvol werk kunnen aanbieden, maar te weinig geld hebben om de werkzoekenden betaald in dienst te nemen.

en verzoeken de gemeenteraad van Utrecht (letterlijk tekst van de petitie op petitie.nl)

- ✓ deze petitie te behandelen als een burgeragendering (*);
- ✓ het College van B&W te verzoeken min. 1.000 buurtbanen te realiseren voor langdurig werkzoekenden (1 jaar of langer);
- ✓ waarbij de door de gemeente erkende organisaties voor elke buurtbaan (met min. 24 uur/week) aanvullend 65 tot 90% subsidie op de loonkosten ontvangen
- ✓ en de gemeente werkzoekenden stimuleert in een buurtbaan bij buurtorganisaties te gaan werken.

(*) Inmiddels is duidelijk dat het een burgerinitiatief kan zijn, zoals vastgesteld door de gemeente met de 'Verordening Burgeragendering en Burgerinitiatief, nummer 270341 d.d. 18 december 2018'; dit omdat er meer dan 250 correcte handtekeningen zijn verzameld (d.d. 12 november 2020).

Initiatiefnemer/contactpersoon:

Gert Dijkstra namens EenUtrecht, www.eenutrecht.nl – info@eenutrecht.nl – 06 1437 61116

BUURTBANEN

Hoe werkt het en waarom er voor kiezen?

Langdurig zoeken naar zinvol betaald werk is zenuwslopend. Dat wil niemand. Toch zitten 20.000 Utrechters hier in vast, waarvan velen al jarenlang. Door corona wordt dat erger en nog urgenter. De gemeente probeert regelmatig wel iets te doen. Maar het werkt onvoldoende. Vandaar ons burgerinitiatief voor Buurtbanen, een betaalde baan voor een langdurig werkzoekende bij een buurt- of burgerorganisatie. Dat alles zonder extra kosten en direct in te voeren.

Hoe werkt een Buurtbaan?

Het voorstel is simpel. Iedere Utrechter met een bijstandsuitkering die al langer dan een jaar werkzoekend is kan in aanmerking komen voor een Buurtbaan. Dat is een betaalde baan bij een buurt- of burgerorganisatie (afgekort BBO), bijvoorbeeld bij een buurthuis of buurtwerkkamer in de buurt, bij een sportvereniging of jongeren centrum, of een lokale buurtorganisatie voor opvang, scholing, welzijn of buurtzorg. Als je kiest voor een Buurtbaan stopt de bijstandsuitkering en kom je in dienst bij de BBO. Dan bespaart de gemeente geld op de uitkeringskosten en ook op de kosten voor re-integratie omdat bij de meeste BBO's er buurt- en lotgenoten zijn die deze coaching kunnen overnemen. Het contract bij de BBO is minimaal 1 tot 3 jaar, mogelijk langer als dat nodig is, bijvoorbeeld omdat de betrokkene niet goed elders werk kan vinden. De BBO kan dat betalen omdat de investering van de gemeente nagenoeg 65 tot 90% van alle kosten voor de Buurtbaan afdekt. Het resterende deel zal de BBO dan nog moeten organiseren uit subsidies, fondsen of eigen inkomsten. Zo zal de BBO niet veel meer kwijt zijn dan wat ze nu iemand betalen met een vrijwilligersvergoeding.

Alleen maar voordelen?

Dat gaan we dus morgen doen, want iedereen heeft er voordeel van, zou je zeggen. De langdurig werkzoekende heeft eindelijk zinvol betaald werk, voelt zich weer echt gezien en doet mee, bouwt een pensioen op, is verlost van het stigma 'werkloos' en ervaart geen stress meer van het vruchteloos zoeken naar betaald werk en de vaak belastende en weinig effectieve verplichtingen van de uitkeringsinstantie. De BBO kan meer werk verzetten en zo wordt ook de buurt prettiger en veiliger. Voor de gemeente is het kostenneutraal: het kost geen euro meer dan nu. Tegelijkertijd investeert de gemeente zo belastinggeld in het sterker maken van de BBO's en de buurten. Als samenleving helpen we zo de bijstandsuitkeringen de wereld uit: iedereen die wil en kan heeft betaald werk. Maar waarom doen we het dan nog niet?

Zijn er ook nadelen?

Is het over 5 jaar nog steeds te betalen, met elk jaar weer nieuwe Utrechters in de bijstand (instroom) die wellicht ook willen kiezen voor een Buurtbaan? Jawel, want met een Buurtbaan wordt de kans op een reguliere vervolgbaan groter (uitstroom) en de zeer langdurig werkzoekende zou over 5 jaar in veel gevallen ook nog een bijstandsuitkering ontvangen. Dus met een goede sturing op het aantal Buurtbanen kost het blijvend net zo veel als doorgaan met alleen bijstandsuitkeringen. Maar verdringt de Buurtbaan niet een reguliere baan? Nee, dat is niet geval want het gaat hier om zinvol werk bij BBO's waar nu geen geld voor is en dat nu veelal blijft liggen. Of verdringt de Buurtbaan dan het vrijwilligerswerk? Dat is zeker niet zo, omdat als je onbetaald als vrijwilliger (bijna) fulltime zinvol werk doet (en tussen 18 en 68 jaar oud bent) je recht hebt op een betaalde functie; anders verdringt het vrijwilligerswerk het betaalde (reguliere) werk, niet andersom.

Maar kunnen BBO's wel zo maar mensen in loondienst nemen gelet op de financiële risico's (bij ziekte of uitval en zodra iemand in vaste dienst komt)? Dat kan zeker wel, omdat sommige BBO's dat al doen en als de risico's inderdaad te groot zijn voor een BBO de gemeente hierin kan ondersteunen door samen met de BBO's een goede collectieve afspraak te organiseren.

Gaat de gemeenteraad hier vóór stemmen?

Dat is inderdaad nu de vraag.

Karen is meer dan tien jaar werkzoekend en vanwege een aangetast zenuwstelsel durven werkgevers het niet aan met haar. Ahmed is nu twee jaar werkzoekend en bij hem speelt mee dat zijn gebrekkige Nederlands maakt dat werkgevers niet thuis geven. Beiden zijn actief bij een BBO in Utrecht en zouden niets liever willen dan starten in een Buurtbaan. Zij stemmen vóór.

Wethouder Linda Voortman tast op dit moment heel voorzichtig af of zij een experiment kan starten met 'maatschappelijke banen'. Dan gaat het – anders dan bij de Buurtbanen - om enkele tijdelijke banen, minder laagdrempelig en in dienst bij de gemeente zelf. Sommige gemeenten in het land durven iets verder te gaan en experimenteren wel met vaste 'basisbanen' (meerjarig), zoals Den Haag, Oude IJsselstreek, Amsterdam en Groningen, maar ook nog steeds alleen in dienst bij de gemeente of een overheidsbedrijf. Nergens nog durft een gemeente het aan om een coalitie te sluiten over Buurtbanen met de buurt- en burgerorganisaties (BBO) in de eigen gemeente. Utrecht kan de eerste zijn.

Door anders te kijken naar de arbeidsmarkt en de waarde van werk kunnen we in Utrecht laten zien dat we zonder extra (belasting)geld mensen uit een bijstandsuitkering in een volwaardige Buurtbaan aan betaald werk kunnen krijgen. Om er voor te zorgen dat de gemeenteraad van Utrecht hier over gaat stemmen is EenUtrecht een petitie gestart (formeel: een burgerinitiatief) op www.petitie.nl. Nieuwsgierig? Lees dan meer over het burgerinitiatief voor de Buurtbanen op www.eenutrecht.nl.

TOELICHTING

Kansen voor werkzoekenden en kostenneutraal voor gemeente

Samen aan het werk voor werkzoekenden

Buurtorganisaties die langdurig werkzoekenden (langer dan één jaar werkloos) in dienst nemen (voor minimaal 24 uur per week) op een '**buurtbaan**' ontvangen van de gemeente 65 tot 90% subsidie op de loonkosten (op niveau WML) voor (minimaal) de eerste drie jaar (zo mogelijk langer). De eerste drie maanden kan worden gewerkt met behoud van de bijstandsuitkering (als proefperiode). De buurtorganisatie moet wel aantoonbaar een meerwaarde leveren in buurtwerk, buurtzorg, welzijn, beheren van buurtruimtes, sport en cultuur. De gemeente beoordeelt welke buurtorganisaties deze meerwaarde leveren en zodoende erkend kunnen worden als een werkplek voor deze buurtbanen. De gemeente stimuleert actief langdurig werkzoekenden - vaak op een negatieve manier 'werklozen' genoemd - om aan de slag te gaan bij de buurtorganisaties die erkend zijn. Vaak zal het ook gaan om Utrechters die al enige tijd als vrijwilliger onbetaald werkzaam zijn bij een buurtorganisatie. Op deze manier moeten zeker 1.000 Utrechters aan betaald werk kunnen komen op een buurtbaan bij een buurtorganisatie. Het gaat dan om ongeveer 200 organisaties met gemiddeld 5 medewerkers op een buurtbaan per organisatie. Bovendien kan de gemeente aanvullend - op vergelijkbare wijze - nog eens 1.000 extra banen creëren bij de eigen organisatie of bij onderwijs- en zorginstellingen, als ook bij nutsbedrijven, met steeds als selectiecriteria 'aantoonbare meerwaarde voor buurt of stad'.

Wie hebben baat bij een buurtbaan?

Iedereen! Om te beginnen de **werkzoekende** zelf. Betaald werk betekent namelijk ook meedoen in de samenleving. Het geeft zelfvertrouwen en maakt trots. Zonder werk thuis zitten - terwijl je kunt en wilt werken - is geen pretje, het maakt ziek en je raakt geïsoleerd. Zinnig betaald werk maakt dat we deel kunnen zijn van een groep, anderen kunnen helpen, onze talenten kunnen inzetten en ons kunnen ontwikkelen. Veel van de werkzoekenden doen vaak al vele uren per week zinnig werk, dat vreemd genoeg niet wordt betaald; het zogenoemde onbetaalde vrijwilligerswerk. Als iemand dat een enkel uur per week doet is dat niet vreemd, want dan is er meestal sprake van een prettige vrijetijdsbesteding. Maar zodra de werkzoekende bijvoorbeeld meer dan 8 uur per week onbetaald vrijwilligerswerk doet en tegelijkertijd een bijstandsuitkering heeft is het wel vreemd, want dan is er feitelijk sprake van het onvoldoende erkennen en waarderen van zinnig werk, waar een betaling tegenover hoort te staan; zeker als de betrokkene een werkzoekende is (met een bijstandsuitkering). Bovendien, met betaald werk bouw je wél een pensioen op; anders niet.

Ook de **buurtorganisaties** en andere maatschappelijke organisaties in bijvoorbeeld zorg en onderwijs (en mogelijk ook bij een gemeentelijke organisatie) hebben baat bij een buurtbaan. Het kan er voor zorgen dat iemand die nu nog niet of beperkt actief is bij de organisatie, bijvoorbeeld voor 8 uur in de week, bereid is en ook beter in staat is om meerdere uren in de week betaald actief te worden. Daar worden deze (buurt)organisaties sterker van en buurten prettiger.

Ten slotte heeft de **gemeente** ook baat bij een buurtbaan, omdat de kans groter is dat de werkzoekende zo eerder in een reguliere betaalde baan terecht kan, het veel werk en begeleidingskosten in de werk re-integratie bespaart en ambtenaren bij de gemeente leuker en effectiever werk kunnen gaan doen. Een werkzoekende aan een buurtbaan helpen is vele malen leuker en effectiever dan voortdurend vervelende terug kerend gesprekken moeten voeren met iemand die al enige jaren moeite heeft om werk te vinden.

Oud wijn in nieuwe zakken of toch nieuwe wijn?

De buurtbaan doet denken aan de ID-banen (Instroom Doorstroom banen), beter bekend onder de naam Melkertbanen (1994-2004). Grootste verschillen zijn dat het bij de buurtbanen nu gaat om reguliere banen bij maatschappelijke organisaties actief in en voor de buurt, de eigen stad. Wel vaker zijn er voorstellen voor 'basisbanen' zoals recent nog van het CDA (2019).

Aspect	Buurtbaan Utrecht 2020	Basisbaan CDA 2019	Melkert- of id-baan 1994
Werkgever	Buurtorganisatie	Marktbedrijven	Overheid/gemeente of 'gesubsidieerde' instelling
Soort banen	Met meerwaarde voor de buurt (en de stad)	Alles in de private sector	Bijv. toezichhouder OV, schoolassistent en conciërge
Reguliere baan	Ja	Ja	Nee, mag niet concurreren
Salaris	100% of 110% WML	Min. 100% WML	Max. 120% WML
Contract	3 jaar, mogelijk langer	?	2 jaar, mogelijk langer
Op werkplek of persoon	Gekoppeld aan persoon	?	Gekoppeld aan werkplek
Hoogte vergoeding	65 of 90% loonkosten	50, 70 of 90% bruto loon	100% loonkosten
Doelgroep: altijd met een uitkering	Langer dan 1 jaar zonder betaald werk	Langdurig 'werklozen'?	Langdurig 'werklozen'

Om welke werkzoekenden gaat het dan?

De doelgroep betreft (schatting) minimaal 6.300 Utrechters langer dan 1 jaar werkzoekend (cijfers d.d. 2019; nog voor corona). In het schema is deze doelgroep in beeld gebracht.

Op de volgende pagina is dat nader toegelicht in een tabel.

Utrecht, 2019

Bevolking: 352.866		
Beroepsgeschikte bevolking van 16 tot 65/pensioen: 256.282		
Uitkeringen: 29.060		
	Uitkeringen (CBS, 2019)	Beschikbaar voor werk
WW	4.330	4.330
Bijstand PW	10.590	10.590
Bijstand IOAW, IOAZ, Bbz, WWIK	1.280	1.280
Bijstand vanaf AOW	1.480	?
AO WAO < 85% LW	4.300	?
AO WIA/WGA < 65% LW	3.900	3.900
AO Wajong (vanaf 2015 100% AO, 0% LW)	3.320	?
AO WAZ, WIA/IVA	1.750	?
Totaal	29.060	> 20.100
Waarvan langer dan 1 jaar zonder werk	9.300	> 6.300

Uitkeringen Gemeente Utrecht

	Aantal Utrechters met uitkering [% van potentiële beroeps(geschikte)bevolking]			
	Januari 2007	Januari 2014	Januari 2017	Juni 2019
Bevolking: Totaal aantal	288.401	328.164	343.038	352.866
Beroepsgeschikte bevolking: Totaal aantal 16 t/m 65	211.728	237.900	248.697	256.282
Type uitkering				
Werkloosheidswet (WW)	3.730	7.390	6.230	4.330
Bijstand (gerelateerd)				
Bijstand tot AOW-leeftijd: Participatiewet (PW)	9.040	9.980	11.370	10.590
Bijstand gerelateerd tot AOW: IOAW, IOAZ, Bbz, WWIK	860	1.000	1.290	1.280
Bijstand + Bijstand gerelateerd tot AOW-leeftijd	9.900	10.980	12.660	11.870
Bijstand + Bijstand gerelateerd vanaf AOW-leeftijd	1.190	1.660	1.390	1.480
Arbeidsongeschikt				
Arbeidsongeschikt: WAO (tot 2005) - max. 85% LW	10.520	6.480	5.070	4.300
Arbeidsongeschikt: WIA deel WGA - max. 65% LW (dus zonder WIA deel IVA = 0% LW)	310	2.980	3.700	3.900
Wajong (vanaf 2015 alleen volledig arbeidsongeschikt)	2.340	3.560	3.570	3.320
WAZ (deels arbeidsgeschikt) + WIA/IVA	300	710	1.200	1.750
Arbeidsongeschikt: Totaal (WAO, WIA, Wajong, WAZ)	13.470	13.730	13.540	13.270
Uitkeringen totaal: WW + Bijstand + AO tot AOW-leeftijd	26.250	31.490	31.910	29.060
Beschikbaar voor werk (tot AOW-leeftijd)				
Minimaal: WW + Bijstand (gerelateerd) + WIA/WGA (= Utrechters die werk willen en/of moeten zoeken)	13.940 [6,6%]	21.350 [9,0%]	22.590 [9,1%]	20.100 [7,8%]
Maximaal: + (deel) WAO + (deel) Wajong	27.100	32.100	32.430	29.470
Werkzoekenden				
Werkzoekenden (volgens WistUdata)	10.815 (2012: 7.411)	17.616	20.688	?
Langdurig 'werklozen' (langer dan 1 jaar zonder werk) = langdurig werkzoekenden (CBS 2007/14/17/19 Q1)	133/408 = 33%	233/721 = 32%	182/500 = 36%	108/343 = 32%
Langdurig werklozen (langer dan 1 jaar zonder werk) = langdurig werkzoekenden	33% x 13.940 = ca. 4.500 [2,1%]	32% x 21.350 = ca. 6.900 [2,9%]	36% x 22.590 = ca. 8.200 [3,3%]	32% x 20.100 = ca. 6.300 [2,5%]

Toelichting: Opmerkelijk is dat er minder werkzoekenden zijn volgens WistUdata (databron: UWV) dan WW/Bijstand/WIA-WGA volgens CBS (die toch allemaal werk horen te zoeken!).

Bbz = Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (2004).

Zijn buurtbanen wel betaalbaar?

Dat zijn ze zeker! Het realiseren van 1.000 buurtbanen hoeft de gemeente geen extra geld te kosten; het levert ook geen besparing op. Ofwel het kan kostenneutraal worden ingevoerd. In de volgende tabel is dat uitgewerkt (schattingen) voor de situatie van iemand (A) met een bijstandsuitkering, voor zowel een alleenstaande (ouder) als ook voor iemand die gehuwd is of samenwonend, vergeleken met de situatie waarin de betrokkene (B) werkzaam is in een buurtbaan, respectievelijk fulltime (36 uur/week) en parttime (voor 24 uur/week). De gemeente betaalt een loonkostensubsidie uit aan de buurtorganisatie afhankelijk van de duur van de uitkering van de werkzoekende. Bij korter dan 1 jaar is er geen enkele subsidie, bij langer dan 1 maar korter dan 3 jaar is dat 65% van de loonkosten en bij langer dan 3 jaar 90%. Naarmate iemand langer werkzoekende is nemen namelijk ook de kansen op betaald werk af en neemt de behoefte aan een buurtbaan met loonkostensubsidie toe.

Vergelijking	Uitkering	Uitkering	Buurtbaan	Buurtbaan
Uitkering versus buurtbaan op WML (wettelijk minimumloon) voor 21 tot 65-jarigen	Alleenstaande (ouder) = 70% WML	Gehuwd of samenwonend = 100% WML	Salaris exact op minimumloon = 100% WML	Salaris 10% extra op minimumloon = 110% WML
Werkweek	Beschikbaar 36 uur/week	Beschikbaar 36 uur/week	Fulltime werken 36 uur/week	Parttime werken 24 uur/week
Bruto per jaar excl. vakantietoeslag	€ 13.894	€ 19.848	€ 19.848	€ 14.555
Vakantietoeslag	5%	5%	8%	8%
Bruto per jaar incl. vakantietoeslag	€ 14.589	€ 20.841	€ 21.436	€ 15.720
Werkgeverspremies/heffingen	6,95%	6,95%	17,88%	17,88%
Pensioen aanvullend	0%	0%	12,8%	12,8%
Bruto loonkosten per jaar	€ 15.603	€ 22.289	€ 28.013	€ 20.543
Werk- en re-integratiekosten	€ 2.883	€ 2.883	€ 0	€ 0
Totaal (loon)kosten per jaar	€ 18.486	€ 25.172	€ 28.013	€ 20.543
Bruto per maand incl. vakantietoeslag	€ 1.216	€ 1.737	€ 1.786	€ 1.310
Netto per maand incl. vakantietoeslag	€ 1.050	€ 1.505	€ 1.642	€ 1.204
Vergoeding gemeente op de buurtbaan is afhankelijk van duur uitkering werkzoekende	Kosten/besparing gemeente	Kosten/besparing gemeente	Kosten/besparing buurtorganisatie	Kosten/besparing buurtorganisatie
Tussen 1 en 3 jaar werkzoekend: 65% vergoed				
Kosten	- € 18.208 (36 u) - € 13.353 (24 u)	- € 18.208 (36 u) - € 13.353 (24 u)	- € 28.013 (36u)	- € 20.543 (24u)
Besparing: subsidie loonkosten gemeente en vrijwilligersvergoeding ad € 1.700 per jaar	+ € 18.486	+ € 25.172	65% = € 18.208 + € 1.700	65% = € 13.353 + € 1.700
Saldo kosten minus besparing	+ € 278 (36u) + € 5.133 (24u)	+ € 6.964 (36u) + € 11.819 (24u)	- € 8.105	- € 5.490
Langer dan 3 jaar werkzoekend: 90% vergoed				
Kosten	- € 25.212 (36u) - € 18.489 (24u)	- € 25.212 (36u) - € 18.489 (24u)	- € 28.013	- € 20.543
Besparing: subsidie loonkosten gemeente en vrijwilligersvergoeding ad € 1.700 per jaar	+ € 18.486	+ € 25.172	90% = € 25.212 + € 1.700	90% = € 18.489 + € 1.700
Saldo kosten minus besparing	- € 6.726 (36u) - € 3 (24u)	- € 40 (36u) + € 6.683 (24u)	- € 1.101	- € 354

Noot: Raming werk- en re-integratiekosten bij de gemeente.

Een bijstandsuitkering – gemiddeld 14.000 euro per jaar – kost gemeenten bijna 2.900 euro in de uitvoering. Dat heeft bureau Berenschot bevestigd op basis van een steekproef onder dertig gemeenten. 'De belangrijkste kostenposten hierbij zijn de ambtenaren belast zijn met inkomensondersteuning en het bevorderen van re-integratie,' zegt Paul Schenderling, projectleider bij Berenschot. Hij benadrukt dat de hoogte van de uitvoeringskosten per uitkering niet alles zegt. 'Een gemeente die bijvoorbeeld investeert in onderwijs en begeleiding naar werk, heeft hoge kosten. Op de langere termijn kan dat zich uitbetalen in minder bijstandsuitkeringen, en dus een besparing opleveren.' Berenschot keek niet alleen naar de inzet van uitvoeringsambtenaren, maar ook naar de kosten van het beleid, inkoop- en contractmanagement en overhead zoals management en bedrijfsvoering. Het totaal daarvan komt op 2.883 euro, oftewel een vijfde van de kosten van de uitkering zelf. 'Dit percentage is al jaren stabiel,' zegt Schenderling.

Bron: Richard Sandee, 29/8/2018; <https://www.gemeente.nu/sociaal/uitvoering-bijstand-kost-bijna-2900-euro-per-uitkering/>

Noot: Toelichting vrijwilligersvergoedingen

In 2020 maximaal € 1.700 per jaar met maximaal € 5 per uur. Dus als je 1700/5= 340 uur per jaar werkt als vrijwilliger kun je die maximale vergoeding belastingvrij naast je bijstandsuitkering ontvangen; ofwel 340/12 = 28,33 uur per maand ofwel 340/52 = gemiddeld 6,5 uur per week.

De buurtbaan vergeleken met de bijstandsuitkering

Alvorens te kunnen starten met het invoeren van de buurtbanen (mogelijk eerst als experiment op kleinere schaal) is een goede analyse nodig van de kosten en opbrengsten voor alle betrokkenen, namelijk voor de werkzoekende zelf, voor de (buurt)organisatie waar de werkzoekende komt te werken in een buurtbaan en voor de gemeente (en financier van de bijstandsuitkeringen). Een eerste schatting van die analyse is beschikbaar, waarin we de situatie van een werkzoekende steeds hebben vergeleken voorafgaand (met een bijstandsuitkering) en nadat is begonnen met het werken in een buurtbaan. Er zijn dan grofweg 8 situaties denkbaar, omdat er minimaal drie zaken kunnen variëren, namelijk:

- (i) hoe lang iemand in de bijstand zit (langer dan 1 jaar maar korter dan 3 jaar of langer dan 3 jaar met respectievelijk 65% en 90% subsidie op de loonkosten);
- (ii) of iemand parttime (24 uur per week) of fulltime (36 uur per week) kan en wil gaan werken;
- (iii) of iemand alleenstaand (ouder) is of gehuwd/samenwonend.

In de volgende 8 overzichten zijn voor alle betrokkenen (werkzoekende, buurtorganisatie en gemeente) schattingen opgesteld voor ieders kosten en opbrengsten.

Bijstand versus buurtbaan – Voorbeeld (1)

Een alleenstaande (ouder) zit langer dan 3 jaar in de bijstand en is als vrijwilliger 8 uur per week actief bij een buurtorganisatie met een vrijwilligersvergoeding en gaat daar betaald werken in een buurtbaan voor 24 uur per week met een salaris op 110% van het wettelijk minimumloon (WML) waar de gemeente een loonkostensubsidie aan bijdraagt van 90% van de bruto loonkosten

VOOR: BIJSTAND	per jaar	NA: BUURTBAAAN	per jaar	Saldo
Kosten buurtorganisatie = vrijwilligersvergoeding	€ 1.700	Kosten Buurtorganisatie = bruto loonkosten - subsidie	€ 20.550 - 18.500 = € 2.050	- € 350
Kosten gemeente inclusief werk- en re- integratiekosten ad € 2.900	€ 18.500	Kosten gemeente = subsidie op loonkosten	€ 18.500	€ 0
Bruto loonkosten inclusief 6,95% premies en heffingen	€ 15.600	Bruto loonkosten inclusief 17,88% premies en heffingen en 12,8% pensioen	€ 20.550	€ 4.950
Netto inkomen inclusief 5% vakantietoeslag + vrijwilligersvergoeding	€ 12.600 + 1.700 = € 14.300	Netto inkomen inclusief 8% vakantietoeslag	€ 14.450	€ 150

Bijstand versus buurtbaan – Voorbeeld (2)

Een alleenstaande (ouder) zit langer dan 3 jaar in de bijstand en is als vrijwilliger 8 uur per week actief bij een buurtorganisatie met een vrijwilligersvergoeding en gaat daar betaald werken in een buurtbaan voor 36 uur per week met een salaris op 100% van het wettelijk minimumloon (WML) waar de gemeente een loonkostensubsidie aan bijdraagt van 90% van de bruto loonkosten

VOOR: BIJSTAND	per jaar	NA: BUURTBAAAN	per jaar	Saldo
Kosten buurtorganisatie = vrijwilligersvergoeding	€ 1.700	Kosten Buurtorganisatie = bruto loonkosten - subsidie	€ 28.000 - 25.200 = € 2.800	- € 1.100
Kosten gemeente inclusief werk- en re- integratiekosten ad € 2.900	€ 18.500	Kosten gemeente = subsidie op loonkosten	€ 25.200	- € 6.700
Bruto loonkosten inclusief 6,95% premies en heffingen	€ 15.600	Bruto loonkosten inclusief 17,88% premies en heffingen en 12,8% pensioen	€ 28.000	€ 12.400
Netto inkomen inclusief 5% vakantietoeslag + vrijwilligersvergoeding	€ 12.600 + 1.700 = € 14.300	Netto inkomen inclusief 8% vakantietoeslag	€ 19.700	€ 5.400

De eerste twee voorbeelden laten zien dat een **alleenstaande langdurige werkzoekende** (langer dan 3 jaar in de bijstand) in een parttime buurtbaan (24 uur per week) er jaarlijks netto iets meer geld aan overhoudt; bij fulltime wordt dat substantieel, namelijk € 5.400 per jaar. Nog belangrijker is dat

de betrokkene met een buurtbaan meerdere uren per week actief is, uit de bijstand is, een betaalde baan heeft, wél pensioen opbouwt, de kans heeft zich te ontwikkelen in werk, (weer) nadrukkelijker meedoet in de samenleving, daar trots op kan zijn en meer perspectief heeft op volgende banen op de reguliere arbeidsmarkt, die mogelijk nog meer passen bij zijn of haar talenten en ambities. Voor een langdurig werkzoekende zal - na vele jaren geen betaald werk te hebben gehad - het vaak een prettigere stap zijn om eerst parttime te beginnen.

Voor de buurtorganisatie zijn de extra kosten nihil. Als iemand met een bijstandsuitkering 8 uur per week vrijwilligerswerk met een maximale vrijwilligersvergoeding kost dat de buurtorganisatie € 1.700 per jaar. Zodra die persoon parttime (24 uur per week) bij de buurtorganisatie in een buurtbaan gaat werken lopen die kosten nauwelijks op; slechts € 350 meer op jaarbasis. En bij fulltime (36 uur per week) is dat ook een klein bedrag, namelijk € 1.100 per jaar ofwel nog geen € 100 per maand extra.

Voor de gemeente zijn de extra kosten in het eerste voorbeeld nagenoeg nul en als iemand uit de bijstand fulltime in een buurtbaan gaat werken is de gemeente jaarlijks € 6.700 extra aan kosten kwijt.

Bijstand versus buurtbaan – Voorbeeld (3)

Een alleenstaande (ouder) zit langer dan 1 jaar maar korter dan 3 jaar in de bijstand en is als vrijwilliger 8 uur per week actief bij een buurtorganisatie met een vrijwilligersvergoeding en gaat daar betaald werken in een buurtbaan voor 24 uur per week met een salaris op 110% van het wettelijk minimumloon (WML) waar de gemeente een loonkostensubsidie aan bijdraagt van 65% van de bruto loonkosten

VOOR: BIJSTAND	per jaar	NA: BUURTBAAAN	per jaar	Saldo
Kosten buurtorganisatie = vrijwilligersvergoeding	€ 1.700	Kosten Buurtorganisatie = bruto loonkosten - subsidie	€ 20.550 - 13.350 = € 7.200	- € 5.500
Kosten gemeente inclusief werk- en re-integratiekosten ad € 2.900	€ 18.500	Kosten gemeente = subsidie op loonkosten	€ 13.350	€ 5.150
Bruto loonkosten inclusief 6,95% premies en heffingen	€ 15.600	Bruto loonkosten inclusief 17,88% premies en heffingen en 12,8% pensioen	€ 20.550	€ 4.950
Netto inkomen inclusief 5% vakantietoeslag + vrijwilligersvergoeding	€ 12.600 + 1.700 = € 14.300	Netto inkomen inclusief 8% vakantietoeslag	€ 14.450	€ 150

Bijstand versus buurtbaan – Voorbeeld (4)

Een alleenstaande (ouder) zit langer dan 1 jaar maar korter dan 3 jaar in de bijstand en is als vrijwilliger 8 uur per week actief bij een buurtorganisatie met een vrijwilligersvergoeding en gaat daar betaald werken in een buurtbaan voor 36 uur per week met een salaris op 100% van het wettelijk minimumloon (WML) waar de gemeente een loonkostensubsidie aan bijdraagt van 65% van de bruto loonkosten

VOOR: BIJSTAND	per jaar	NA: BUURTBAAAN	per jaar	Saldo
Kosten buurtorganisatie = vrijwilligersvergoeding	€ 1.700	Kosten Buurtorganisatie = bruto loonkosten - subsidie	€ 28.000 - 18.200 = € 9.800	- € 8.100
Kosten gemeente inclusief werk- en re-integratiekosten ad € 2.900	€ 18.500	Kosten gemeente = subsidie op loonkosten	€ 18.200	€ 300
Bruto loonkosten inclusief 6,95% premies en heffingen	€ 15.600	Bruto loonkosten inclusief 17,88% premies en heffingen en 12,8% pensioen	€ 28.000	€ 12.400
Netto inkomen inclusief 5% vakantietoeslag + vrijwilligersvergoeding	€ 12.600 + 1.700 = € 14.300	Netto inkomen inclusief 8% vakantietoeslag	€ 19.700	€ 5.400

In deze twee volgende voorbeelden gaat het over een **alleenstaande (ouder) die nog geen 3 jaar bijstand ontvangt, maar al wel langer dan 1 jaar**. In dit geval bespaart de gemeente zelf flink als de betrokkene parttime in een buurtteam gaat werken, namelijk € 5.150 op jaarbasis. Voor de buurtorganisatie zijn de extra kosten wél altijd iets groter, namelijk € 5.500 (parttime) tot € 8.100 (fulltime). Als een buurtorganisatie maandelijks orde grootte € 500 tot € 700 aan opbrengsten weet te genereren (bijv. met een subsidie of met eigen inkomsten) kan de buurtbaan financieel uit.

Conclusies voor een alleenstaande (oudere) werkzoekende

Eerste conclusie is dan dat het voor een alleenstaande (ouder) altijd aantrekkelijk is om te starten in een buurtbaan. Voor een buurtorganisatie is het nagenoeg budgetneutraal zodra de betrokkene al langer dan 3 jaar in de bijstand zit. Is dat korter dan 3 jaar (en langer dan 1 jaar) dan moet er iets worden bijbetaald, namelijk circa € 500 tot € 700 per maand extra. Voor de gemeente is het ook budgetneutraal, soms levert het een besparing op en soms kost het extra geld.

Bijstand versus buurtbaan – Voorbeeld (5)

Een gehuwde of samenwonende zit langer dan 3 jaar in de bijstand en is als vrijwilliger 8 uur per week actief bij een buurtorganisatie met een vrijwilligersvergoeding en gaat daar betaald werken in een buurtbaan voor 24 uur per week met een salaris op 110% van het wettelijk minimumloon (WML) waar de gemeente een loonkostensubsidie aan bijdraagt van 90% van de bruto loonkosten

VOOR: BIJSTAND	per jaar	NA: BUURTBAAAN	per jaar	Saldo
Kosten buurtorganisatie = vrijwilligersvergoeding	€ 1.700	Kosten Buurtorganisatie = bruto loonkosten - subsidie	€ 20.550 - 18.500 = € 2.050	- € 350
Kosten gemeente inclusief werk- en re-integratiekosten ad € 2.900	€ 25.200	Kosten gemeente = subsidie op loonkosten	€ 18.500	€ 6.700
Bruto loonkosten inclusief 6,95% premies en heffingen	€ 22.300	Bruto loonkosten inclusief 17,88% premies en heffingen en 12,8% pensioen	€ 20.550	- € 1.750
Netto inkomen inclusief 5% vakantietoeslag + vrijwilligersvergoeding	€ 18.050 + 1.700 = € 19.750	Netto inkomen inclusief 8% vakantietoeslag	€ 14.450	- € 5.300

Bijstand versus buurtbaan – Voorbeeld (6)

Een gehuwde of samenwonende zit langer dan 3 jaar in de bijstand en is als vrijwilliger 8 uur per week actief bij een buurtorganisatie met een vrijwilligersvergoeding en gaat daar betaald werken in een buurtbaan voor 36 uur per week met een salaris op 100% van het wettelijk minimumloon (WML) waar de gemeente een loonkostensubsidie aan bijdraagt van 90% van de bruto loonkosten

VOOR: BIJSTAND	per jaar	NA: BUURTBAAAN	per jaar	Saldo
Kosten buurtorganisatie = vrijwilligersvergoeding	€ 1.700	Kosten Buurtorganisatie = bruto loonkosten - subsidie	€ 28.000 - 25.200 = € 2.800	- € 1.100
Kosten gemeente inclusief werk- en re-integratiekosten ad € 2.900	€ 25.200	Kosten gemeente = subsidie op loonkosten	€ 25.200	€ 0
Bruto loonkosten inclusief 6,95% premies en heffingen	€ 22.300	Bruto loonkosten inclusief 17,88% premies en heffingen en 12,8% pensioen	€ 28.000	€ 5.700
Netto inkomen inclusief 5% vakantietoeslag + vrijwilligersvergoeding	€ 18.050 + 1.700 = € 19.750	Netto inkomen inclusief 8% vakantietoeslag	€ 19.700	- € 50

De volgende voorbeelden betreffen een **gehuwde/samenwonende langdurige werkzoekende**. Als zo iemand parttime gaat werken in een buurtbaan gaan ze er samen op achteruit: € 5.300 op jaarbasis. Bij een fulltime buurtbaan zijn de inkomsten vergelijkbaar met die van een bijstandsuitkering. Voor de buurtorganisatie is het budgetneutraal, dus zeer aantrekkelijk (want er is meer inzet qua uren). En voor de gemeente levert het zelfs geld op bij een parttime buurtbaan, namelijk € 6.700 per jaar.

Bijstand versus buurtbaan – Voorbeeld (7)

Een gehuwde of samenwonende zit langer dan 1 jaar maar korter dan 3 jaar in de bijstand en is als vrijwilliger 8 uur per week actief bij een buurtorganisatie met een vrijwilligersvergoeding en gaat daar betaald werken in een buurtbaan voor 24 uur per week met een salaris op 110% van het wettelijk minimumloon (WML) waar de gemeente een loonkostensubsidie aan bijdraagt van 65% van de bruto loonkosten

VOOR: BIJSTAND	per jaar	NA: BUURTBAAAN	per jaar	Saldo
Kosten buurtorganisatie = vrijwilligersvergoeding	€ 1.700	Kosten Buurtorganisatie = bruto loonkosten - subsidie	€ 20.550 - 13.350 = € 7.200	- € 5.500
Kosten gemeente inclusief werk- en re-integratiekosten ad € 2.900	€ 25.200	Kosten gemeente = subsidie op loonkosten	€ 13.350	€ 11.850
Bruto loonkosten inclusief 6,95% premies en heffingen	€ 22.300	Bruto loonkosten inclusief 17,88% premies en heffingen en 12,8% pensioen	€ 20.550	- € 1.750
Netto inkomen inclusief 5% vakantietoeslag + vrijwilligersvergoeding	€ 18.050 + 1.700 = € 19.750	Netto inkomen inclusief 8% vakantietoeslag	€ 14.450	- € 5.300

Bijstand versus buurtbaan – Voorbeeld (8)

Een gehuwde of samenwonende zit langer dan 1 jaar maar korter dan 3 jaar in de bijstand en is als vrijwilliger 8 uur per week actief bij een buurtorganisatie met een vrijwilligersvergoeding en gaat daar betaald werken in een buurtbaan voor 36 uur per week met een salaris op 100% van het wettelijk minimumloon (WML) waar de gemeente een loonkostensubsidie aan bijdraagt van 65% van de bruto loonkosten

VOOR: BIJSTAND	per jaar	NA: BUURTBAAAN	per jaar	Saldo
Kosten buurtorganisatie = vrijwilligersvergoeding	€ 1.700	Kosten Buurtorganisatie = bruto loonkosten - subsidie	€ 28.000 - 18.200 = € 9.800	- € 8.100
Kosten gemeente inclusief werk- en re-integratiekosten ad € 2.900	€ 25.200	Kosten gemeente = subsidie op loonkosten	€ 18.200	€ 7.000
Bruto loonkosten inclusief 6,95% premies en heffingen en 12,8% pensioen	€ 22.300	Bruto loonkosten inclusief 17,88% premies en heffingen en 12,8% pensioen	€ 28.000	€ 5.700
Netto inkomen inclusief 5% vakantietoeslag + vrijwilligersvergoeding	€ 18.050 + 1.700 = € 19.750	Netto inkomen inclusief 8% vakantietoeslag	€ 19.700	- € 50

Als de **gehuwde/samenwonende langdurige werkzoekende korter dan 3 maar wel langer dan 1 jaar** bijstand heeft lopen de kosten voor de buurtorganisatie wel op en houdt de gemeente er meer geld aan over.

Conclusies voor een gehuwde/samenwonende werkzoekende

De gehuwde/samenwonende werkzoekende gaat er (te) veel op achteruit als deze parttime gaat werken (24 uur per week), namelijk netto circa € 450 per maand. Dus dan zal iemand het mogelijk alleen gaan doen bij een fulltime werkweek (36 uur per week); weliswaar blijft het netto inkomen nagenoeg gelijk als bij een bijstandsuitkering, maar de betrokkene bouwt wel pensioen op en heeft wel een betaalde baan. Voor de gemeente is het altijd aantrekkelijk en soms levert het zelfs een enorme besparing op. Voor de buurtorganisatie is dat net andersom; dan is een buurtbaan soms budgetneutraal, maar soms kost het maandelijks een extra bedrag, oplopend tot circa € 700 per maand extra.